

Een grensverleggende set die er absoluut toe doet!

De proloog:

Nadat Sinterklaas door Nederland was uitgezwaaid kon men zich eindelijk bezig gaan houden met serieuzer zaken in de donkere dagen, die vooraf gaan aan het kerstfeest. Zo ook ik. Hieronder treft u het verslag. Veel leesplezier gewenst!

Hifishows? Ik krijg er wat van!

Al jaren vragen velen om mij heen of ik mee wil naar hifishows en telkenmale wimpel ik 't af. Hifishows doen me denken aan drommen mensen, die van ruimte naar ruimte trekken om al het nieuws met eigen ogen te kunnen aanschouwen. Voorts doen sommige exploitanten ook nog moeite muziek te laten klinken, of iets wat er voor door moet gaan en veelal klinkt het nergens naar. De ruimte is te klein, het aantal personen zorgt dat het te warm is, de opstelling rammelt aan alle kanten en de muziek is van bepaalde labels die het bij sommigen natuurlijk goed doen, maar bij mij niet. Was het eerst mevrouw D. K., N. J. of S.K. Allemaal veel van hetzelfde en m.i. weinig tot de verbeelding sprekend. Ik weet me nog te herinneren dat jaren geleden de man die een demo gaf aan zijn publiek vroeg of er nog verzoeknummers waren. "Draaiorgel" riep een grapjas uit het publiek. Hij werd aangekeken door de speaker alsof hij een oneerbaar voorstel gedaan had. U snapt waarschijnlijk wel dat zoiets ook in mijn collectie niet ontbreekt. Nee, shows zie ik dan ook als verspilling van tijd, benzine en energie en daarom zou ik dan ook het mooie dat me boeit liever een poosje in mijn grot willen hebben om op de momenten dat het mij uitkomt er uitgebreid voor te gaan zitten en als het even kan te genieten van muziek die er m.i. toe doet!

(I've got) The Power!

Het nummer van Snap met de bovenstaande titel kwam in 1990 uit. Er was geen ontsnappen aan want je hoorde het overal en het bleek dermate opzwevend te zijn dat het in de sportschool diende als muzikale anabolen. Zelf heb ik ook een voorkeur voor spierballen, zij het dan in de hoedanigheid van (eind)versterkers en verder probeer ik gewoon mijn hersens te gebruiken. Aangezien ik qua versterkers maatje klein tot aanzienlijk in huis heb leek het me wel interessant maatje XXXL in huis te hebben. Ik had ook vijf keer XL kunnen schrijven, maar ik denk dat vier keer XL wel voldoende zegt over de maat. Deze past overigens precies bij mij omdat ik deze veel tegenkom in mijn kledij. Na een keer wassen knip ik die nare labels eruit vanwege de prikkeling die ze telkenmale in mijn nek veroorzaken, maar dat terzijde. Van maatje XXXXL versterker verwacht ik in ieder geval dat ie geen nare prikkeling zal brengen. Maar goed, laten we niet op de feiten vooruit lopen.

Veel Watt? Wat veel!

Er zijn heel wat gedachten rond vermogens van versterkers i.c.m. speakers. Voor de een zal een versterker met niet al teveel vermogen voldoende zijn, omdat er nooit op redelijk niveau gedraaid wordt. Een ander zal ook niet veel vermogen nodig hebben omdat de speaker dat niet nodig heeft. Zo zijn er ook die standaard een maatje groter willen voor het geval dat. En uiteindelijk heb je ook een categorie gebruikers die het uitgangspunt huldigen "als het maar veel is dan komen we nooit tekort".

Zwaargewichten op versterkergebied zijn er in het hifiwereldje voldoende mate voorhanden. Google is wat dat betreft ieders beste vriend en er rollen er veel uit. Plaatjes kijken is natuurlijk leuk maar uiteindelijk gaat er het toch om zoiets zelf te ervaren. Hoe mooi en aantrekkelijk een vrouw ook kan zijn op papier, in real life blijkt of de verwachtingen waargemaakt worden. Vandaar de voorkeur voor een "persoonlijke" ontmoeting in mijn eigen vertrouwde grot.

De set:

Deze bestaat geheel en al uit apparatuur van de laatste generatie van Bryston.

De cd-speler, die op de markt kwam omdat er vraag was uit de hoek van Bryston gebruikers, is de BCD-1. Aansluitmogelijkheden zijn voldoende voorhanden. XLR, cinch, toslink, S/PDIF of AES/EBU, we treffen het allemaal aan op de achterzijde van de speler.

De voorversterker is de voorzetting van de BP25-MPS1 combinatie, t.w. de BP26 met MPS2 voeding. De voorversterker kan indien gewenst van een dac- of phonoboard (MM of MC) voorzien worden, uiteraard tegen meerprijs. De set is op afstand bedienbaar. De afstandsbediening is zo robuust dat het meerdere stootjes kan hebben en je er de buurman mee kunt vellen als je 'm waar dan ook ermee weet te raken.

De MPS-2 heeft diverse extra stroomuitgangen voor eventueel nog nieuw te ontwikkelen Bryston apparatuur. Tevens kan deze gebruikt worden in combinatie met de BP25, echter is daar wel een apart verloopje voor nodig.

De stand alone dac is het type BDA-1. Zoek je veel aansluitmogelijkheden dan kan dit wel eens het apparaat zijn dat voldoet aan al je wensen. Alle mogelijke inputs zijn voorhanden tot en met een USB aansluiting.

De eindversterkers zijn uit de laatste serie, de SST2 en dan ook maar meteen het topmodel van Bryston, type 28B SST2 monoblokken.

De speakers zijn mijn Adam Art Pencils.

Zoals de set opgesteld staat is hij in de uitvoering 17" zilver. Dit is de uitvoering die door de particuliere gebruiker het meest gekozen zal worden. Er zijn echter ook uitvoeringen voorhanden met 19" front, 19" rackmounting, d.i. de alom bekende PRO-uitvoering (kleur zwart) met gainregeling voor wat betreft de eindversterkers of zo u wilt een C-serie front in 17 of 19". De keuze is reuze in tegenstelling tot vroeger.

Voorwaar een serieuze bezigheid en die me meestal energie en ideeën geeft, waar ik dan weer mee vooruit kan.

Is een zware versterker overbodige luxe of pure overkill?

Voor een speaker met een bovengemiddelde gevoeligheid zal je geen versterker met grote uitgangsvermogens nodig hebben. Een en ander is natuurlijk ook afhankelijk van het geluidsniveau dat men wil bereiken. Echter, uit het volgende rekensommetje blijkt dat het in sommige gevallen pure noodzaak is.

We nemen een speakers, zoals er velen zijn met een gevoeligheid van 86 dB (2.83V/1m). De nominale impedantie is 4 ohm.

Uitgaande dat de set opgesteld staat in een goed gedempte woonkamer van vijf bij negen meter en dat er geluisterd wordt op een afstand van zo'n vier meter.

De hoeveel vermogen die we dan nodig hebben om op de luisterplek een geluidsdruk van 95 dB te produceren zal velen verbazen

Voor een geluidsdruk van 95 dB per luidspreker op vier meter afstand in een zoals boven beschreven ruimte dient de versterker minimaal 1007 Watt aan 8 Ohm kunnen produceren. Voorwaar geen kleinigheid dus.

Voor een afstand van drie meter een versterker die 567 W aan 8 Ohm clipvrij kan leveren en voor de afstand van twee meter een vermogen van 252 W aan 8 Ohm. Willen we in dezelfde ruimte een geluidsniveau van 90 dB per speaker halen op de luisterplek (afstand vier meter), dan heb je een versterker nodig die voldoet aan de specificatie van 320 W aan 8 Ohm. Tot zover wat getalnetjes, die serieuzer zijn dan de meesten op voorhand zouden vermoeden.

Zo maar wat ingevingen:

Terwijl het water mij langs het goddelijk lichaam stroomt stel ik voorzichtig een playlist samen waarin natuurlijk Friedemann en Erich Kunzel and the C-Pops niet ontbreken. Voor de vrouwenstem kies ik uiteindelijk voor drie schoonheden t.w. Emmylou Harris, Linda Rondstad en Dolly Parton. Zij zongen samen een cd vol en die stemmen maken country and western invloeden tot ware tranentrekkers, waarbij de meest stoere havenarbeider staat te janken als een kleine dreumes van een jaar of drie. Pure emotie dus. Je moet het immers allemaal meegemaakt, correctie gehoord hebben, om het te kunnen geloven.

Ineens bedenk ik me dat ik ook nog iets heb van Marcus Miller en dat Jonasz z'n stemgeluid ook maar eens moet laten gelden. Als hekkensluis Dave Grusin. Heerlijk in het oor liggend instrumentaal werk, waarvoor de bewondering alleen maar groeit naarmate je 't vaker beluisterd.

Inmiddels aangekleed en wel, voel ik me weer het mannetje en ben ik er klaar voor. Ik heb er zin in het spul de sporen te geven en te ervaren wat al die m.i. visuele schoonheden teweeg gaan brengen.

Voordat de muziek gaat klinken betasten mijn vingers de koelribben, die de eindversterkers aan weerszijden hebben. Ze voelen lauw aan, maar we zullen zien of dat over een uurtje nog zo is.

Een uurtje later komt het me voor dat de temperatuur van de koellichamen is toegenomen of zou het mijn innerlijk gevoel zijn dat zoiets ensceneert. Ik kan over het klankmatige resultaat heel erg kort zijn: Wow, wat een ervaring.

Ik zal er echter wat meer woorden aan vuil maken om inzage te geven in mijn ervaring. Qua klankeigenschappen is het allemaal dik voor elkaar, daar zijn de reviewers van de audiobladen wereldwijd het over eens en daarnaast hebben technici weinig kritiek over de opbouw van de versterkers. De lay-out ziet er goed uit, de ontwerpers hebben gedegen werk verricht en sliepen thuis i.p.v. aan hun bureau in de R&D vleugel. Daarnaast is de apparatuur opgebouwd met mensenhanden en is er geen robot aan te pas gekomen. Om enig inzicht te krijgen in de werkwijze van de firma Bryston zou het zinvol zijn dit stuk eens door te nemen.

Voor de mensen die kicken op getalletjes is het alsof je kinderen loslaat in een snoepwinkel. Ze gaan er helemaal in op en zo zal het ook zijn als ze de specificaties zwart op wit zien. Geen commentaar, wellicht een instemmend knikje.

Luisteren en ervaren:

Van volgende cd's werd een of meerdere nummers gedraaid (uitvoerende artiest, album):

Yello-Touch Yello
Dave Grusin-Migration,
Emmylou Harris, Linda Rondstad en Dolly Parton-Trio,
Friedemann-Diverse albums,
Erich Kunzel & the C-Pops Orchestra-Diverse albums,
Donald Fagen-Nightfly,
Boardwalk Pipes & Bach on the Biggest-Robert Elmore bespeelt het Ballroom
Kimball en Midmer-Losh orgel,
Chris Isaak-Whicked Game,
Ulla Meinecke-Wenn Schon Nicht Für Immer Dann Wenigstens Für Ewig,
Imagination-The Remixes,
Supertramp-Greatest hits,
Quincy Jones-The Dude,
Telarc Surround Sounds 2
en nog vele anderen.

Het gehoorde is het best te typeren in de bewoording als rust, balans en verfijning. Het geluid staat als het ware als een huis, waarbij verfijning en controle hand in hand gaan als het perfecte span. Natuurlijk klinken sommige cd's minder dan ik gewend ben, maar uiteindelijk moet ik bekennen dat ik dat al wel wist. Chris Isaak's Wicked Games is natuurlijk qua muziek wel mooi, maar de opname is geen hoogstandje. Het klinkt een beetje groezelig en donkerbruin en dat valt me bij het beluisteren op deze set wellicht meer op omdat het er nu uitspringt of omdat ik er meer van verwachtte. Dat laatste is natuurlijk onzin. Troep blijft immers troep. Daar kan ook deze set met de beste wil van de wereld niets aan veranderen. Friedemann klinkt organisch. Gefascineerd beluister ik zijn gitaarwerk, de marimba klinkt hard en helder, maar zonder de scherpste die ik in den lande wel eens hoor. Ulla Mienecke klinkt alsof ze me bespettert. Bijna minimalistisch is de muziek.

Een stem als een torenklok en “Die Tänzerin” wordt zo weergegeven, dat ik het niet bij een keer laat. Ik schakel even door naar “50 Tips” en vervolg mijn lijstje waarbij telkens “rust, balans en verfijning” zich aandienen.

Het spel met het speelgoed maakt dat de ene cd na de andere zijn weg vindt in de lade. In een vlaag van weemoed grijp ik naar Boardwalk Pipes & Bach on the Biggest. Dit is een opname uit 1956 die later op cd uitgekomen is. Het zijn met name de stukken van Fritz Keisler, Liebesfreud, Old Refrain en Caprice Viennois, die maken dat ik ademloos zit te luisteren. Het is de klank van het orgel die wat mij betreft in zijn vol- en schoonheid wordt geprojecteerd.

Ondanks de lichte ruis, met hier en daar wat rommel, hetgeen ik wel gewend ben van de oudere opnamens van Virgil Fox, maakt dat ik in dit geval er helemaal in op ga.

Op een ander moment betrap ik mezelf erop cd's te pakken, die al jaren staan te verstoffen. Uiteindelijk is het de muziek die het ertoe doet. De set, waar je visueel gezien niet omheen kunt, lijkt ondergeschikt. Uiteindelijk is dat in mijn optiek ook het grootste compliment dat je een set kunt geven en waarbij je tevens kunt stellen dat het een ieder, die een prestatie geleverd heeft dit geheel in de wereld te zetten, meer dan een pluim verdient.

Epiloog:

Mocht uw relatie in zwaar weer verkeren omdat de hobby volgens uw partner meer aandacht krijgt dan wie ook en mocht u uw leven willen gaan beteren om alles weer op de rit te krijgen? In dat geval zou ik u willen adviseren de volgende hardware absoluut niet in huis te halen, want als eenmaal de set speelt zal de muziek al uw aandacht opeisen.

Aangezien mijn huwelijk bewezen heeft tegen heel wat aardbevingen bestand te zijn trek ik me de komende dagen terug in mijn grot teneinde het voor mij ultieme, zonder welke begrenzing dan ook, wederom en keer op keer te mogen proeven.